

**Brüssel, 23. juuni 2026
(OR. en)**

10765/26

**SOC 414
ENER 414
ENV 774
ECOFIN 845
COMPET 792
COH 122**

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Teema:	EELNÕU: NÕUKOGU JÄRELDUSED eluasemete kohta: demograafilised muutused ja poliitika kujundamine

1. Eesistujariik on ette valmistanud nõukogu järelduste eelnõu eluasemete kohta: demograafilised muutused ja poliitika kujundamine.
2. Sotsiaalküsimuste töörühm analüüsis järeldusi 24. märtsil, 24. aprillil ja 22. mail 2026.
3. Käesoleva märkuse lisas esitatud eelnõu teksti suhtes on jõutud põhimõttelisele kokkuleppele.
4. Alaliste esindajate komitee pöördus oma 19. juuni 2026. aasta koosolekul selle küsimuse juurde tagasi seoses tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu (EPSCO) eelseisva istungi ettevalmistamisega.
5. Eeltoodut arvesse võttes palutakse nõukogul (EPSCO) kiita oma 29. juuni 2026. aasta istungil heaks nõukogu järelduste eelnõu, nagu see on esitatud käesoleva dokumendi lisas.

EELNÕU: NÕUKOGU JÄRELDUSED

eluasemete kohta: demograafilised muutused ja poliitika kujundamine

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

PIDADES TERVITATAVAKS

1. Euroopa Komisjoni poolt 16. detsembril 2025 vastu võetud Euroopa taskukohaste eluasemete kava, milles rõhutatakse, et meie kodud on meie kogukondade alustalad, meie ühiskonna ja demokraatia vundament ning inimväärikuse nurgakivi; tunnistades, et eluasemega seotud küsimused kuuluvad ka edaspidi liikmesriikide, piirkondade ja linnade pädevusse, on Euroopa taskukohaste eluasemete kava esimene terviklik ELi tasandi kava, mille eesmärk on toetada liikmesriikide, piirkondade ja linnade jõupingutusi eluasemekriisi ja selle mitmesuguste mõjude, sealhulgas sotsiaalse mõõtmega tegelemisel;

TÕDEDES, ET

2. eluase on iga inimese elu tugisammas, mis mõjutab otseselt elukvaliteeti ning üksikisikute ja perekondade heaolu. Nagu on tunnistatud Euroopa sotsiaalõiguste samba 19. põhimõtte, tagatakse abivajajatele juurdepääs kvaliteetsele sotsiaaleluruumile või eluasemetoetusele. Selline juurdepääs on sageli esimene oluline samm tööturul osalemise ja tööhõive suunas, mis on peamised soodustavad tegurid nii vaesuse vähendamise kui ka konkurentsivõime jaoks;

3. eluase on valdkonnaülene küsimus, kuna see on seotud mitme omavahel seotud sektoriga. Taskukohasele ja piisavale eluasemele võrdse juurdepääsu tagamisel on oluline roll ühtekuuluvuse, sotsiaalse kaasatuse ja õigluse seisukohast ning see aitab luua eeldused selleks, et elanikud saavad elada oma valitud kohas¹. Samuti toetab see majandustulemusi ja konkurentsivõimet, sealhulgas edendades ring- ja vastupanuvõimelist majandust ning hõlbustades töötajate liikuvust ja õpirännet, tööhõivet, talentide ligimeelitamist ja hoidmist. Lisaks võimaldab see perekonna loomist või laiendamist, aidates seeläbi lahendada demograafilisi probleeme;
4. eluasemel on oluline keskkonnamõõde: juurdepääs taskukohasele eluasemele, mis on lähedal töökohale, haridusele ja esmatähtsatele teenustele, minimeerib pendelrännet, vähendades seeläbi transpordisurvet ja CO₂ heidet, millel on positiivne mõju kliimamuutuste leevendamisele;
5. samas on eluasemevajaduste kujunemisel oluline roll demograafilistel teguritel, nagu elanikkonna suurus, vanuseline struktuur, leibkondade keskmine koosseis ning maa- ja linnapiirkondade vahelised rändemustrid. Need vajadused on liikmesriigiti ja isegi sama liikmesriigi piirkondade lõikes väga erinevad;
6. eluase jääb liikmesriikide pädevusse. Kuigi eluasemepoliitika on liikmesriigiti erinev, õigustavad ulatuslikud probleemid ja võimalused koostööd, vastastikust õppimist ja heade tavade vahetamist kogu Euroopa Liidus, järgides samal ajal täielikult subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet;
7. Euroopa Ülemkogu 2025. aasta oktoobri kohtumisel arutati paljude Euroopa Liidu kodanike eluasemeprobleemide erinevaid mõõtmeid, sealhulgas juurdepääsu taskukohasele eluasemele, rõhutades, et see küsimus on pakiline;

¹ „Much more than a market“ („Palju enam kui turg“) Enrico Letta (2024).

RÕHUTADES, ET

8. paljudes liidu linnades, piirkondades ja liikmesriikides on eluase muutunud sotsiaalseks, mitmetahuliseks ja põlvkondadevaheliseks probleemiks, mis mõjutab ühtekuuluvust, sotsiaalset, demograafilist ja keskkonnaalast kestlikkust, konkurentsivõimet ja üldsuse usaldust;
9. linnastumine, mis on tingitud maalt linna toimuvast rändest ning töö- ja haridusvõimaluste koondumisest linnadesse, on eluasemekriisi süvendanud. Maa nappus, liiga piiravad normid, kasvavad ehituskulud ja kinnisvaraga spekulimine on mõnel juhul märkimisväärselt takistanud ja kahjustanud nõudluse rahuldamiseks vajaliku sobiva elamufondi arendamist;
10. mõnes piirkonnas, eriti nendes, mida mõjutavad suured turismivood või muud asjakohased tegurid, suurendab lühiajalise üürimise turg veelgi survet kõigi jaoks taskukohase eluaseme pakkumisele, samas kui teistes piirkondades avaldab see positiivset mõju turismi edendamisele ja sotsiaal-majanduslikule arengule ning hõlbustab elamufondi tõhusamat kasutamist. Kui eluaset käsitatakse üha enam pigem spekulatiivse vara kui sotsiaalse hüvena, ohustab see veelgi eluaseme taskukohasust;
11. kliimamuutuste kahjulikul mõjul on eluasemetele, sealhulgas nende projekteerimisele, ehitamisele, renoveerimisele ja hooldusele, mitmesugused otsesed ja kaudsed tagajärjed, mistõttu on vaja eluasemepoliitikat kohandada, et tagada kestlik ja vastupidav hoonestatud keskkond. Samal ajal võivad keskkonnanõuded mõjutada taskukohaste eluasemete ehituskulusid. Kuigi need nõuded on olulised kestlikkuseesmärkide toetamiseks, võivad need suurendada algseid investeerimisvajadusi. Seetõttu on oluline võtta seda aspekti arvesse ühe tegurina, mis mõjutab eluaseme taskukohasust, investeringuid ja pakkumist, võttes samal ajal arvesse ka keskkonnanõuete pikaajalist positiivset mõju. Sellest tulenevalt nõuab eluasemepoliitika terviklikku lähenemisviisi, mis integreerib taskukohasuse, kestlikkuse ning kvaliteetsed eluasemed ja hoonestatud keskkonna, edendades samal ajal ka energiatõhusust ja taastuvenergia kasutuselevõttu;

12. teine Euroopa eluasemeprobleemi struktuurse olemuse aspekt on see, et leibkondade koosseisus ja eluaseme kasutamise harjumustes on aset leidnud põhjalikud muutused. Kogu ELis kasvab eluasemevajadus kiiremini kui rahvastiku kasv, kuna keskmise leibkonna suurus väheneb, inimesed loovad partnerlusi hilisemas eluetapis, lahkuminek on tavalisem ja oodatav eluiga pikeneb, millega sageli kaasneb sagedasem puuete esinemine;
13. eluasemekriisi mõju tunnevad kõige teravamalt teatavad ebakindlates elamistingimustes olevad elanikkonnarühmad, nagu noored ja üliõpilased, väikese sissetulekuga leibkonnad, üksikvanemad, lastega pered, roma pered ja haavatavas olukorras olevad inimesed, sealhulgas soolise vägivalla ohvrid, eakad ja puuetega inimesed. Muudeks eluasemekriisi mõjudeks on suurenenud kodutus ning ebapiisavad ja ebakindlad elamistingimused. Kuigi eluasemekriis mõjutab ebaproportsionaalselt eespool nimetatud rühmi, mõjutab see üha enam ka keskmise sissetulekuga leibkondi, sealhulgas neid, kes ei vasta sotsiaaleluruumi või sihipärase toetuste saamise tingimustele, kuid ei suuda siiski hankida piisavat eluaset turult, nagu elutähtsate kutsealade töötajad (nt tervishoiutöötajad, õpetajad);
14. Euroopa elanikkonna vananemine tähendab, et paljud eakad elavad eluruumides, mis ei pruugi enam vastata nende muutuvatele vajadustele ligipääsetavuse, kohandatavuse või taskukohasuse osas, austades täielikult õigust omandile. On häid näiteid nagu taskukohane kooselamine, kogukonna juhitud eluasemed ja muud uuenduslikud eluasemealgatused, mis edendavad põlvkondadevahelist solidaarsust ja ühist elukorraldust. Sellega seoses võib eri põlvkondade koos elamine võimaldada eakatel jätkata iseseisvat elamist oma kodus ja samas pakkuda noortele taskukohaseid eluasemevõimalusi. Sellised lähenemisviisid võivad aidata edendada uut põlvkondadevahelist kokkulepet kooskõlas komisjoni põlvkondadevahelise õigluse strateegiaga;

15. noorematel põlvkondadel on raske leida taskukohast ja sobivat eluaset, mille tagajärjeks on sageli eluaseme ülerahvastatus või ebapiisavad elamistingimused. See võib takistada noorte, eelkõige ebasoodsatest oludest pärit noorte juurdepääsu avalikele teenustele ja haridus-, praktika-, õpipoisiõppe- või töövõimalustele. See võib piirata nende rahalist sõltumatust ja suurendada nende sotsiaalse tõrjutuse ohtu, eriti piirkondades, kus inflatsioon on kõrge ja üüripindade pakkumine piiratud;
16. märkimisväärne osa noortest elab ikka veel koos oma vanematega, ning seda vajadusest, mitte omal valikul, sest eraldi eluase on rahaliselt kättesaamatu. Seega on eluaseme taskukohasus üks teguritest, mis lükkab edasi või takistab noorte suutlikkust luua või laiendada perekonda ja viia ellu oma isiklikke püüdlusi, nagu on kirjeldatud komisjoni 11. oktoobri 2023. aasta teatises „Demograafilised muutused Euroopas: poliitikavahendid“, mida nõukogu tervitas oma 12. detsembri 2023. aasta järeldustes demograafiliste muutustega toimetuleku kohta Euroopas;
17. ebapiisav eluase² avaldab ebaproportsionaalselt kahjulikku mõju naistele ja tütarlastele, mida põhjustab eelkõige madalam sissetulekutase, suurem vaesuse tase, üksikvanemaga leibkondade suurem levimus ning ebavõrdne juurdepääs omandile ja eluasemeõigustele, mis kajastab laiemat struktuurset ebavõrdsust. Neid tegureid tuleks igakülgsest arvesse võtta, kui töötatakse välja eluasemepoliitikat ja pikaajalisi eluasemeprogramme, mille eesmärk on tagada kõigile juurdepääs kestlikule, taskukohasele ja piisavale eluasemele;
18. olenemata ilmsest ebakõlast eluasemete pakkumise ja nõudluse vahel, on märkimisväärne osa ELi hoonefondist endiselt tühi. See kinnitab tõsiasja, et Euroopa eluasemekriisi puhul ei ole probleem mitte ainult eluruumide arvus, vaid ka nende jaotuses, sobivuses, kvaliteedis ja vastavuses elanikkonna tegelikele vajadustele;

² Fundamental rights and housing in the EU's climate and energy transition (Põhiõigused ja eluase ELi kliimapöördes ja energiasüsteemi ümberkujundamises), Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (2026)

19. paljudes maapiirkondades, eelkõige kõige kaugemal ja vähem arenenud piirkondades, rahvastik väheneb, mille tulemuseks on vabade ja sageli mahajäetud eluasemete suur osakaal. Seevastu majanduslikult dünaamilistes piirkondades on nõudlus endiselt suur, mis suurendab veelgi territoriaalseid erinevusi. See tasakaalustamatus süvendab kasvavat lõhet linna- ja maapiirkondade vahel, kajastades sügavamaid struktuurseid probleeme, mis hõlmavad muid olulisi valdkondi, nagu majandusareng ja tööhõivevõimalused;
20. teine probleem on endiselt andmete kogumine ja võrreldavus, kuna eluasemepoliitika on sageli territoriaalne või kohalik ning andmekogumid on sageli killustatud ega hõlma eluasemedünaamika ja kodutuse territoriaalset ja demograafilist mõõdet;
21. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuses „Eluasemenappuse vähendamine taskukohase, kestliku ja perekeskse eluasemepoliitika abil“ rõhutatakse, et eluasemekriisile reageerimiseks on vaja ambitsioonikamat ja sotsiaalselt tasakaalustatud Euroopa lähenemisviisi, toonitades, et taskukohane, kestlik ja perekeskne eluase on sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kaasatuse jaoks hädavajalik. Selles rõhutatakse eluasemega seotud ebakindluse, energiaostuvõimetuse ja sotsiaalse tõrjutuse vahelisi seoseid ning kutsutakse üles sihipäraselt toetama haavatavas olukorras olevaid rühmi. Arvamuses rõhutatakse ka seda, kui oluline on tugevdada avaliku sektori ja mittetulunduslikke eluasememudeleid, võidelda elamumajanduse finantsialiseerumise vastu, austada subsidiaarsuse põhimõtet, suurendada investeringuid sotsiaaleluruumidesse ja taskukohastesse eluasemetesse ning tagada, et rohepööre jääb sotsiaalselt õiglaseks ja et tulevane eluasemepoliitika reageerib demograafilistele muutustele;
22. Euroopa Parlamendi raportis „Eluasemekriis Euroopa Liidus ning korraliku, kestliku ja taskukohase eluaseme tagamise lahendused“ rõhutatakse, et eluasemekriisile on vaja reageerida terviklikult Euroopa tasandil. Selles rõhutatakse, et taskukohaste, kestlike ja kvaliteetsete eluasemete kättesaadavus on sotsiaalne ja majanduslik prioriteet.

Raportis kutsutakse üles suurendama investeeringuid sotsiaaleluruumidesse ja taskukohastesse eluasemetesse, lihtsustama menetlusi, tugevdama üürnike ja haavatavas olukorras olevate rühmade kaitset ning võtma meetmeid kodutuse, eluasemega seotud tõrjutuse ja energiaostuvõimetuse vastu võitlemiseks. Samuti rõhutatakse selles kestliku linnaarengu, keskkonna- ja sotsiaalsete standardite kaitsmise ning perekondade ja noorte toetamise tähtsust ning kutsutakse üles võtma meetmeid spekulatiivse surve ja finantsialiseerumise vastu;

23. 11.–12. mail Nikosias toimunud ministrite mitteametlikul kohtumisel rõhutasid ministrid ja asjaomased sidusrühmad oma ühist pühendumust eluasemekriisi lahendamisele. Osalejad vahetasid arvamusi ja jagasid tavaid lihtsustamismeetmete kohta, millega saab kiirendada eluasemete pakkumist ja kaasata investeeringuid, mis on oluline tegur uute hoonete ehitamise ja renoveerimise hoogustamiseks, rõhutades samal ajal vajadust tegutseda nõuetekohase ettevaatusega ning kooskõlas kehtivate keskkonna- ja regulatiivsete normidega. Ministrid märkisid, et innovatsioon ja digivahendite kasutamine on peamised tegurid ehitussektori tootlikkuse suurendamiseks ja samal ajal liidu keskkonnamärgide saavutamiseks;

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU:

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES, kooskõlas oma riikliku pädevusega ning võttes arvesse riikide erinevaid olusid ja eripärasid:

24. VÕTMA eluasemepoliitika väljatöötamisel ARVESSE demograafiliste suundumuste ja eluasemevajaduste dünaamilist koosmõju; VÕTMA samuti ARVESSE selliste inimeste eluasemevajadusi, kes ei leia eluaset tavapärasel eluasemeturul, olenemata nende vanusest, sealhulgas haavatavas olukorras olevad isikud, tunnistades samas, et eluasemevajadusi, turupiiranguid ja asjakohaseid poliitikameetmeid tuleb hinnata ja käsitleda kohalikke ja piirkondlikke tingimusi arvesse võttes;

25. VÕTMA ARVESSE eakate eelistusi, edendades kaasaegse, kohandatava ja ligipääsetava eluaseme kättesaadavust. See peaks toetama eakaid inimesi, sealhulgas puuetega eakaid, nende sõltumatus, autonoomia, turvalisuse ja väärikuse säilitamisel, võimaldades neil elada kas turvaliselt oma kodus selle kohandamise, renoveerimise ja ümberehitamise abil või hõlbustades nende muutuvate vajaduste rahuldamiseks kavandatud kaasaegse ja ligipääsetava eluaseme kättesaadavust;
26. VÕTMA ARVESSE, et põlvkondadevahelisel solidaarsusel võib olla oluline roll ka linna- ja maapiirkondade vahelise lõhe vähendamisel, kuna noortele töötajatele võimaluste loomine maapiirkondades on demograafilise kestlikkuse, kohalike kogukondade konkurentsivõime ja üldsuse usalduse seisukohast sama oluline kui suuremates linnades;
27. KASUTAMA asjakohasel juhul võimalusi ja toetust, mida pakub Euroopa Komisjoni poolt 2025. aasta detsembris esitatud eluasemepakett, sealhulgas Euroopa taskukohaste eluasemete kava, läbivaadatud riigiabi eeskirjad, Euroopa elamuehituse strateegia ja uus Euroopa Bauhaus;
28. vajaduse korral EDENDAMA avaliku ja erasektori investeeringute kaasamist ning selliste mehhanismide kasutamist nagu tulevane üleeuroopaline investeerimisplatvorm ja elamuarenduse lihtsustamise pakett. Eriti oluline on pöörata tähelepanu piirkondadele, kus valitseb püsiv eluasemesurve ja kus nõudlus ületab pidevalt pakkumist, sealhulgas piirkondadele, mida mõnes liikmesriigis nimetatakse pingelise eluasemeturuga piirkondadeks, et viia eluasemete pakkumine paremini kooskõlla kohalike vajadustega. Samal ajal võivad hästi kavandatud meetmed aidata vähendada halduskoormust ja lihtsustada ametlikke menetlusi, tagades ühtlasi olemasolevate vahendite tõhusa kasutamise;

29. EDENDAMA taskukohaste, sobivate, ligipääsetavate, kaasavate ja kestlike eluasemepakkumiste kättesaadavust kulutõhusate, uuenduslike ja keskkonnahoidlike ehitus- ja renoveerimismeetodite, sealhulgas uue Euroopa Bauhausi põhimõtetel põhinevate lähenemisviiside abil, milles on ühendatud kestlikkus, taskukohasus, esteetika ja kaasamine; SOODUSTAMA digitaalsete projekteerimisvahendite ning moodul- ja tööstuslike ehitusmeetodite kasutamist, mis võivad suurendada tootlikkust, hõlbustada laienemist ja vähendada ehituskulusid; TOETAMA asjakohasel juhul lihtsustamispüüdlusi ning olemasolevate hoonete kasutusotstarbe muutmist ja korduskasutamist kooskõlas konkreetse riigi olude ja tulemusstandarditega. Olemasolevate hoonete sihipärane renoveerimine, kasutusotstarbe muutmine ja funktsionaalne kohandamine võib aidata parandada eluasemete kättesaadavust ja taskukohasust, toetades samal ajal ka energiatõhusust ja laiemaid sotsiaalseid eesmärke;
30. VÕTMA ehitus- ja renoveerimiseluasemepoliitika väljatöötamisel ARVESSE kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, seda nii uutes kui ka olemasolevates hoonetes, edendades sotsiaalse segakasutusega arendusi ja looduspõhiseid lahendusi ning suurendades samal ajal mugavust ja parandades elukvaliteeti, toetades linnade taaselustamist ja piirates maahõivet kooskõlas liidu õigusraamistikuga;
31. EDENDAMA uuenduslike ehitustoodete ja -meetodite, näiteks ehitusteabe modelleerimise kasutuselevõttu, mis võivad suurendada tootlikkust, hõlbustada laienemist ja vähendada ehituskulusid, toetades seeläbi eesmärki suurendada taskukohaste eluasemete pakkumist;
32. EDENDAMA sidusat eluasemepoliitikat, integreerides eluasememõõtme muudesse asjakohastesse poliitikavaldkondadesse või sellistesse valdkondadesse nagu sotsiaaltoetused, võrdsus, tööhõive, linna- ja maaelu areng, piirkondlik ühtekuuluvus, teadus- ja arendustegevus ning tervishoid. Selle integreerimise juures tuleks seoses eluaseme kättesaadavuse, taskukohasuse ja kvaliteediga arvesse võtta nende poliitikavaldkondade mõju teatavatele elanikkonnarühmadele, eelkõige noortele, üliõpilastele, lastega peredele, üksikvanemaga peredele, väikese sissetulekuga leibkondadele, haavatavas olukorras olevatele isikutele, kodututele, eakatele ja puuetega inimestele;

33. PARANDAMA kvaliteetsete, usaldusväärsete ja võrreldavate andmete kättesaadavust koostöös piirkondlike ja kohalike omavalitsustega vastavalt nende pädevusele, et toetada tõenditel põhinevat poliitikakujundamist ning eluasemete arengu tõhusat seiret ja hindamist, tuginedes olemasolevatele andmeallikatele ning kasutades digitaalseid modelleerimisvahendeid, täppisanalüütikat ja muid uuenduslikke meetodeid. See teave võiks kajastada poliitika lühi- ja pikaajalist sotsiaalset mõju koos suundumustega kogu elanikkonnas, sealhulgas kauges või äärepoolseimates piirkondades, samuti ülemeremaades ja -territooriumidel elavate inimeste, haavatavas olukorras olevate inimeste, eakate, puuetega inimeste ja eluasemeturult tõrjutud inimeste puhul;
34. JÄLGIMA rahuldamata eluasemevajaduste näitajaid, sealhulgas kodutust, ülerahvastatust, halbu elamistingimusi ja liiga suuri eluasemekulusid. Asjakohasel juhul võivad andmed hõlmata ka elamuarenduseks sobiva maa kättesaadavust ja planeerimisstaatust;
35. EDENDAMA soo ning isiku põhi- ja sotsiaal-majanduslike tunnuste alusel liigitatud usaldusväärseid ja kvaliteetseid andmeid kui vahendit selleks, et kujundada sihipärast ja sidusat eluasemepoliitikat, sealhulgas meetmeid, mis käsitlevad energiaostuvõimetust ja eluasemega seotud energiakulude taskukohasust. Erilist tähelepanu tuleks pöörata üürituru arengut käsitlevate andmete parandamisele ning elamufondi tõhusama kasutamise edendamisele, tehes kindlaks tühjalt seisvad eluruumid, kui see on riiklikes haldusraamistikutes teostatav, sealhulgas nende asukoha ja seisundi, ning hõlbustades nende turule tagasitoomist. Kõik meetmed peavad olema kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega, sealhulgas lisakulude, regulatiivse koormuse ja halduskoormuse vältimise osas;
36. SOODUSTAMA koostalitlusvõimeliste digitaalsete andmesüsteemide, ühiste näitajate ja tänapäevaste andmejagamisvahendite kasutamist, järgides samal ajal andmekaitse-eeskirju ja olemasolevaid andmekogumistavasid;

37. EDENDAMA teadmiste ja parimate tavade vahetamist kõigil valitsemistasanditel, sealhulgas piirkondlikes ja kohalikes omavalitsustes ning asjaomastes sidusrühmades, sealhulgas kodutuse vastu võitlemise Euroopa platvormi raames ja lähenemisviisi „Esmalt eluase“ edendamisel;

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES

38. jätkama liikmesriikide poolt kõigil valitsustasanditel ning piirkondlikul ja kohalikul tasandil tehtavate jõupingutuste toetamist, et käsitleda järgmist:
- a) taskukohaste, sobivate, kaasavate, ligipääsetavate ja kestlike eluasemete puudus, austades samal ajal täielikult riikide pädevusi ja subsidiaarsuse põhimõtet;
 - b) andmelüngad eluasemeturu kohta, näiteks ärikinnisvarasektoris hindu, renti ja alustatud ehitustöid käsitleva teabe osas;
 - c) kodutus, eelkõige toetades vastastikust õppimist ja hõlbustades kodutuse vastu võitlemise Euroopa platvormi tööd;
39. EDENDAMA tulevast Euroopa elamumajanduse liitu kui avatud dialoogi, vastastikuse õppimise ja koostöö foorumit eluasemeprobleemide lahendamiseks, mis põhineb tööprogrammil, mis töötatakse välja liikmesriikidega konsulteerides, võttes samal ajal arvesse, et liikmesriikide osalemine selles algatuses on vabatahtlik;
40. KAVANDAMA tulevase üleeuroopalise investeerimisplatvormi koostöös liikmesriikide, Euroopa Investeerimispanka, riiklike ja rahvusvaheliste tugipankade ja muude asjaomaste sidusrühmadega nii, et see oleks kasutajasõbralik, ligipääsetav ja vastaks kasutajate vajadustele, võttes samal ajal arvesse, et liikmesriikide osalemine selles platvormis on vabatahtlik;
41. KAALUMA, millist mõju avaldab praegune sektorite liigitamise raamistik, mille kohaselt on sotsiaaleluasemete ehitajad ja nende kohustused valitsemissektori võla osa, taskukohaste eluasemete ja sotsiaaleluruumide pakkumisele.

Viited

1. ELi esmane õigus

Euroopa liidu põhiõiguste harta

2. ELi institutsioonidevahelised dokumendid

Euroopa sotsiaalõiguste sammas

3. ELi õigusaktid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2025. aasta määrus (EL) 2025/2458, mis käsitleb Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 862/2007 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 763/2008 ja (EL) nr 1260/2013

4. Euroopa Liidu Nõukogu

Nõukogu 11. mai 2026. aasta soovitus algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ kohta

Nõukogu 9. märtsi 2026. aasta järeldused 2026. aasta ühise tööhõivearuande kohta

Nõukogu 26. veebruari 2026. aasta järeldused, milles käsitletakse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi linnapoliitika tegevuskava majanduskasvu ja heaolu edendamiseks“

Nõukogu 2. detsembri 2024. aasta järeldused, milles käsitletakse kõigile põlvkondadele töö- ja eraelu tasakaalu ning soolise võrdõiguslikkuse tagamist demograafiliste väljakutsete kontekstis

Nõukogu 2. detsembri 2024. aasta järeldused, milles käsitletakse juurdepääsu parandamist tugiteenustele ja tööturuasutustele, et edendada vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste, sealhulgas romade sotsiaalset kaasatust territoriaalse ebavõrdsuse vähendamise teel

Nõukogu 9. oktoobri 2023. aasta järeldused meetmete kohta romade võrdse juurdepääsu tagamiseks asjakohasele ja segregatsioonita eluasemele ning eraldatud asulatega tegelemiseks

Nõukogu 8. juuni 2020. aasta järeldused „Demograafilised väljakutsed – edasine tegevus“

5. Euroopa Parlament

„Towards a new regulatory framework for European population statistics“ („Euroopa rahvastikustatistika uue õigusraamistiku loomine“), 2022

„Housing affordability problems across socio-demographic groups“ („Eluaseme taskukohasuse probleemid sotsiaal-demograafiliste rühmade lõikes“), (2025)

[Eluasemekriis Euroopa Liidus ning korraliku, kestliku ja taskukohase eluaseme tagamise lahendused](#), (2026)

6. Euroopa Komisjon

Demograafilised muutused Euroopas: poliitikavahendid, teatis (2023)

Euroopa taskukohaste eluasemete kava – teatis (2025)

Euroopa elamuehituse strateegia – teatis (2025)

Uus Euroopa Bauhaus – visioonist teostuseni – teatis (2025)

Põlvkondadevahelise õigluse strateegia – teatis (2026)

„Demography 2040: cities keep growing, while population shrinks in remote rural regions“ („Demograafia 2040: linnad kasvavad jätkuvalt, samal ajal kui äärealadel rahvaarv kahaneb“) – Teadusuuringute Ühiskeskus (JRC) (2025)

7. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

Eluasemenappuse vähendamine taskukohase, kestliku ja perekeske eluasemepoliitika abil (2026)

8. Põhiõiguste Amet

Fundamental rights and housing in the EU's climate and energy transition (Põhiõigused ja eluase ELi kliimapöördes ja energiasüsteemi ümberkujundamises), Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (2026)

9. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon

[Puuetega inimeste õiguste konventsioon \(2006\)](#)

The Right to Adequate Housing, Fact Sheet No.21-Rev.1 (Õigus piisavale eluasemele. Teabeleht nr 21/rev.1) (2014)

10. Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD)

„[Doing Better for Children](#)“ („Laste heaolu parandamine“) (2009)

11. Teadusartikkel

Clair, A. (2019). [Housing: an under-explored influence on children's well-being and becoming](#) (Elamistingimuste väheuuritud mõju laste heaolule ja arengule), Child Indicators Research, Volume 12, lk 609–626

12. Muud

„Population change and housing across the lifecycle: demographic perspectives, methodological challenges and emerging issues“ („Rahvastikumuutused ja eluase kogu elu jooksul: demograafilised väljavaated, metodoloogilised probleemid ja esilekerkivad probleemid“), Centre for Population Change (CPC) (2015)

„Much more than a market“ („Palju enam kui turg“) Enrico Letta (2024).

„The Role of Demographic Data in Property Investment Decisions“ („Demograafiliste andmete roll kinnisvarainvesteeringute otsustes“), PropertyData (2025)

Eesistujariigi Taani järelused tulevase Euroopa taskukohaste eluasemete kava kohta (2025), mida toetab 26 liikmesriiki